EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 13.11.2024
COM(2024) 528 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

IFRS-säätiön, EFRAGin ja PIOBin toiminnasta vuonna 2023

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

IFRS-säätiön, EFRAGin ja PIOBin toiminnasta vuonna 2023

1 JOHDANTO

Euroopan unioni hyväksyi 28. huhtikuuta 2021 sisämarkkinaohjelman[1], jossa tuetaan ja vahvistetaan sisämarkkinoiden hallinnointia vuosina 2021–2027 yhteensä 4,21 miljardilla eurolla. Sisämarkkinaohjelmaa koskevassa asetuksessa säädetään 220,5 miljoonan euron kokonaismäärärahoista standardointiprosesseille. Näistä määrärahoista 61 miljoonalla eurolla tuetaan sellaisten korkealaatuisten kansainvälisten standardien laatimista, jotka liittyvät taloudellisia ja muita kuin taloudellisia tietoja koskevaan raportointiin ja tilintarkastukseen, sekä helpotetaan niiden integroimista unionin oikeuteen.

Komissio myöntää sisämarkkinaohjelman puitteissa[2] vuotuisen avustuksen kansainvälisten tilinpäätösstandardien säätiölle (IFRS-säätiö) kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS-tilinpäätösstandardit) kehittämisen osalta, Euroopan tilinpäätösraportoinnin neuvoa-antavalle ryhmälle (EFRAG) sekä julkisen edun valvontalautakunnalle (PIOB). Kyseisillä organisaatioilla on tärkeä rooli sen varmistamisessa, että yritysten raporteissa on saatavilla korkealaatuisia ja luotettavia taloudellisia ja kestävyyttä koskevia tietoja. Tässä kertomuksessa esitetään yhteenveto näiden organisaatioiden toiminnasta vuonna 2023[3], pois lukien IFRS-säätiön kestävyysraportointiin liittyvä toiminta, jota ei (yhteis)rahoiteta EU:n avustuksilla.

2 IFRS-SÄÄTIÖ

2.1 HALLINTO

IFRS-säätiö on voittoa tavoittelematon organisaatio, joka on perustettu laatimaan korkealaatuisia, ymmärrettäviä, täytäntöönpanokelpoisia ja maailmanlaajuisesti tunnustettuja yhtenäisiä tilinpäätös- ja kestävyystiedonantostandardeja sekä edistämään ja helpottamaan niiden käyttöä.

IFRS-säätiön osana toimii kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja antava elin International Accounting Standards Board (IASB), joka vastaa IFRS-tilinpäätösstandardien laatimisesta, ja marraskuussa 2021 perustettu kansainvälinen kestävyysstandardilautakunta (ISSB), joka vastaa IRFS-kestävyystiedonantostandardien laatimisesta.

Valvontaelin, jonka jäsen komissio on, tukee IFRS-säätiön julkisen edun valvontatoimintoa ja edistää jatkuvaa IFRS- ja ISSB-standardien laatimista, jossa pyritään luomaan korkealaatuisia maailmanlaajuisia tilinpäätös- ja kestävyystiedonantostandardeja.

[1] Asetus (EU) 2021/690 sisämarkkinoita ja yritysten kilpailukykyä koskevan ohjelman perustamisesta, EUVL L 153, 3.5.2021, s. 1–47.

[2] Aikaisemmin avustukset myönnettiin tilinpäätösraportointiin ja tilintarkastukseen liittyvien yksittäisten toimien tukemiseksi toteutettavasta unionin ohjelmasta kaudelle 2014–2020 ja päätöksen N:o 716/2009/EY kumoamisesta 3 päivänä huhtikuuta 2014 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 258/2014 (EUVL L 105, 8.4.2014, s. 1) nojalla.

[3] Asetuksen (EU) 2021/690 18 artiklan 3 kohdan mukaisesti komissio julkaisee kertomuksen vuosittain.

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1606/2002[4] nojalla komissio voi hyväksyä uusia tai muutettuja IFRS-tilinpäätösstandardeja EFRAGin hyväksymislausuntojen perusteella. IFRS-tilinpäätösstandardien taloudellisen merkityksen vuoksi komissio antaa IFRS-säätiölle taloudellista tukea niiden kehittämiseen.

IFRS-säätiötä johtaa 22 jäsenestä koostuva johtokunta, joka on yhteisesti vastuussa IASB:n ja ISSB:n yleisestä valvonnasta ja nimityksistä. Johtokunnan jäsenet nimitetään maantieteelliseen tasapuolisuuteen perustuen, ja valvontaelimen on hyväksyttävä nimitykset.

Sekä IASB:ssä että ISSB:ssä on 14 jäsentä, jotka edustavat eri kansallisuuksia ja ammatillisia taustoja (mm. akateeminen tutkimus, kirjanpito, kestävyys, investoinnit, tilinpäätöksen laadinta, markkinoiden tai finanssisalan sääntely ja standardien laadinta). IASB:n ja ISSB:n jäsenet nimitetään viiden vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia kerran. IASB:n puheenjohtajana toimii Andreas Barckow ja ISSB:n puheenjohtajana Emmanuel Faber.

Johtokunnan jäsenet nimittävät myös IFRS-tilinpäätösstandardien soveltamista tulkitsevan ja tilinpäätösraportointia koskevissa ongelmissa neuvontaa antavan kansainvälisen tilinpäätöskysymysten tulkintakomitean (IFRIC) 14 jäsentä sekä IFRS:n neuvoa-antavan neuvoston jäsenet.

2.2 TOIMINTA

2.2.1 STANDARDIEN LAADINTA

IASB julkaisi toukokuussa 2023 muutoksia standardiin IAS 12 *Tuloverot*. Muutoksilla otetaan käyttöön laskennallisten verojen kirjanpitoa koskeva väliaikainen poikkeus, joka aiheutuu OECD:n pilari 2:n mallisääntöjen täytäntöönpanosta. Lisäksi vahvistetaan kohdennetut tiedot, jotka asianomaisten yritysten on esitettävä tilinpäätöksessään.

Toukokuussa 2023 IASB julkaisi myös muutoksia standardiin IAS 7 *Rahavirtalaskelmat* ja standardiin IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*. Muutoksilla otetaan käyttöön tiedonantovaatimuksia, jotka koskevat yrityksen tavarantoimittajiin tai palveluntuottajiin liittyviä rahoitusjärjestelyjä.

Elokuussa 2023 IASB julkaisi muutoksia standardiin IAS 21 *Valuuttakurssien muutosten vaikutukset*. Muutoksilla täsmennetään, milloin valuutta on vaihdettavissa toiseen valuuttaan ja, jos näin ei ole, miten yritys määrittää sovellettavan valuuttakurssin. Lisäksi vahvistetaan, mitkä tiedot yrityksen on annettava, kun valuuttaa ei voi vaihtaa.

IFRS-säätiö toteutti myös IFRS-taksonomian päivityksen[5], jossa otetaan huomioon uusien standardien ja muutosten vaikutukset.

IFRS-säätiön verkkosivustolla on kattava katsaus standardointitoiminnasta, IFRICin työ mukaan lukien.[6]

[4] EUVL L 243, 11.9.2002, s. 1.

[5] Euroopan unionilta saadulla rahoituksella tuetaan myös IFRS-taksonomian ripeää päivittämistä. IFRS-taksonomiaa käytetään eurooppalaisen yhtenäisen sähköisen raportointimuodon perustana.

[6] IFRS-säätiön työsuunnitelma: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/ ja päättyneet hankkeet: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/.

2.2.2 HANKKEET

Maaliskuussa 2023 IASB julkaisi standardiluonnoksen *Muutokset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen*, jossa käsitellään tiettyjä luokittelu- ja arvostamisvaatimuksia, mukaan lukien vaatimukset, jotka voivat vaikuttaa ESG-kriteereihin liittyvien rahoitusvarojen kirjanpitoon. Kyseiset muutokset ovat jatkotoimia standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* täytäntöönpanon jälkeiselle tarkastelulle luokittelu- ja arvostamisvaatimusten osalta. IASB julkaisi muutokset 30. toukokuuta 2024.

Toukokuussa 2023 IASB julkaisi tietopyynnön, joka koski standardin IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* täytäntöönpanon jälkeistä tarkastelua arvonalentumisen osalta. Tietopyynnöllä kerättiin sidosryhmien näkemyksiä standardissa luetelluista arvonalentumista koskevista vaatimuksista sekä siihen liittyvistä tilinpäätöksessä esitettävistä tiedoista.

Kesäkuussa 2023 IASB julkaisi tietopyynnön, joka koski standardin IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* täytäntöönpanon jälkeistä tarkastelua. Tietopyynnöllä kerättiin sidosryhmien näkemyksiä standardissa luetelluista vaatimuksista.

Heinäkuussa 2023 IASB päätti muuttaa standardia IFRS 9, jotta sähkönhankintasopimusten vaikutus tilinpäätöksiin voitaisiin ottaa paremmin huomioon. Yritykset tekevät yhä enemmän sähkönhankintasopimuksia, joilla ostetaan uusiutuvaa energiaa. Lisäksi sähkönhankintasopimukset ovat tärkeä osa eurooppalaisten yritysten sitoutumista ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämiseen ja omien tuotantoprosessiensa ja tuotteidensa hiilestä irrottamiseen. IASB julkaisi sähkönhankintasopimuksia koskevan standardiluonnoksen 8. toukokuuta 2024.

Syyskuussa 2023 IASB julkaisi standardiluonnoksen *Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin – osa 11*, jonka tarkoituksena on selkeyttää eri IRFS-tilinpäätösstandardien sanamuotoja tai puuttua suhteellisen vähäisiin tahattomiin seurauksiin, puutteisiin tai ristiriitoihin, joita IRFS-tilinpäätösstandardien vaatimuksiin liittyy. IASB julkaisi lopulliset muutokset 18. heinäkuuta 2024.

Marraskuussa 2023 IASB antoi standardiluonnoksen *Rahoitusinstrumentit, joilla on oman pääoman ominaisuuksia*, jossa selvennetään, millä tavalla yrityksen olisi erotettava velkainstrumentit liikkeeseen laskemistaan oman pääoman ehtoisista instrumenteista.

Vuoden 2023 aikana IASB saattoi lisäksi päätökseen keskustelut, jotka liittyivät hankkeisiin *Päälaskelmat* ja *Tytäryhtiöt ilman julkista tilivelvollisuutta: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*. IASB suunnittelee julkaisevansa vuonna 2024 kaksi uutta IFRS-tilinpäätösstandardia: standardin IFRS 18 *Tilinpäätöksen esittäminen ja esitettävät tiedot* sekä standardin IFRS 19 *Tytäryhtiöt ilman julkista tilivelvollisuutta: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot*.

Kattava katsaus tutkimushankkeista on saatavilla IFRS-säätiön verkkosivustolla[7].

[7] IFRS-säätiön työsuunnitelma: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/ ja päättyneet hankkeet: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/.

2.3 LÄPINÄKYVYYS JA VASTUUVELVOLLISUUS

2.3.1 LÄPINÄKYVYYTTÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

Kaikki IASB:n ja IFRICin kokoukset ovat yleisölle avoimia. Kokousten esityslistat julkaistaan etukäteen, ja itse kokouksia voi seurata verkossa. Lisäksi IASB:n verkkosivustolla julkaistaan neljännesvuosittain luettelo sidosryhmien kanssa pidetyistä kokouksista.[8]

2.3.2 SIDOSRYHMIEN EDUSTUS

IFRS-säätiön säännöissä edellytetään, että Euroopasta, Amerikasta sekä Aasiasta ja Oseaniasta nimitetään kustakin kuusi johtokunnan jäsentä, minkä lisäksi nimitetään yksi jäsen Afrikasta ja kolme jäsentä miltä tahansa alueelta siten, että maantieteellinen edustus säilyy tasapainossa. Vastaavasti IASB:n johtokunnan jäsenten nimittämiskriteereissä edellytetään, että mainituilta kolmelta alueelta nimitetään neljä jäsentä kultakin, yksi jäsen Afrikasta ja yksi jäsen miltä tahansa alueelta.

Joulukuun 31. päivänä 2023 IFRS:n neuvoa-antava neuvosto koostui 51 organisaatiosta, mukaan lukien Euroopan keskuspankki (EKP), Euroopan arvopaperimarkkinaviranomainen (ESMA) ja EFRAG. Komissio osallistuu tarkkailijana.

2.3.3 ETURISTIRIITOJEN ESTÄMINEN

IFRS-säätiön johtokunnan jäsenet nimitetään kolmivuotiskaudeksi, joka voidaan uusia kerran, ja jäsenten täytyy sitoutua toimimaan yleisen edun mukaisesti. Johtokunnan ja valvontaelimen jäsenet eivät periaatteessa voi olla saman organisaation palveluksessa.

Kaikki IASB:n jäsenet ovat kokoaikaisia, ja heidän on katkaistava kaikki työsuhteet ja -siteet, jotka voivat vaikuttaa heidän riippumattomuuteensa. Tilapäiset siirrot työnantajalta tähän tehtävään ja oikeus palata entisen työnantajan palvelukseen ovat kiellettyjä.

2.3.4 RAHOITUKSEN RAKENNE

Vuonna 2023 IFRS-säätiö sai komissiolta 3,05 miljoonaa euroa rahoitusta IASB:hen liittyvään toimintaan, mikä on 16,4 prosenttia IASB:hen liittyvään toimintaan saatujen rahoitusosuuksien kokonaismäärästä. Komissio oli edelleen suurin rahoittaja, vaikka komission ja jäsenvaltioiden rahoituksen suhteellinen osuus laski vuoteen 2022 verrattuna (34,4 %:sta 32,0 %:iin).

IASB:hen liittyvään toimintaan saadun rahoituksen jaottelu tärkeimpien maantieteellisten alueiden ja kansainvälisten kirjanpitoyritysten mukaan osoittaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden osuus rahoitusosuuksien kokonaismäärästä oli 32,0 prosenttia, Aasian ja Oseanian 35,6 prosenttia, kansainvälisten kirjanpitoyritysten 15,5 prosenttia, Amerikkojen 5,7 prosenttia, Afrikan 0,8 prosenttia ja muiden 10,3 prosenttia.

IFRS-säätiön IASB:hen liittyvän toiminnan rahoitusosuuksien viime vuosien laskusuuntaus jatkui myös vuonna 2023. Ilmoitetut rahoitusosuudet vähenivät kokonaisuudessaan 5,0 prosenttia (848 000 Englannin puntaa), mutta rahoittajien välillä oli huomattavia eroja. Rahoituksen väheneminen johtuu pääasiassa siitä, että komission avustuksiin käytettäviä määrärahoja on leikattu noin 20 prosentilla.

[8] https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/stakeholder-engagement-register/.

IFRS-säätiön jakamattoman ylijäämän kokonaismäärä 31. joulukuuta 2023 oli 49,5 miljoonaa Englannin puntaa.

3 EFRAG

3.1 HALLINTO

EFRAG on julkisin ja yksityisin varoin rahoitettu organisaatio, joka työskentelee Euroopan yleisen edun hyväksi. Sen oikeudellinen muoto on AISBL (belgialainen kansainvälinen voittoa tavoittelematon organisaatio). EFRAGilla on vuodesta 2022 lähtien ollut kaksi tehtävää.

Tilinpäätösraportoinnin osalta EFRAGin tehtävänä on palvella Euroopan yleistä etua luomalla ja edistämällä tilinpäätösraportointia koskevia eurooppalaisia näkemyksiä ja varmistamalla, että nämä näkemykset otetaan asianmukaisesti huomioon IASB:n standardointiprosessissa ja asiaan liittyvissä kansainvälisissä keskusteluissa. EFRAG antaa komissiolle neuvontaa siitä, olisiko EU:n hyväksyttävä uudet (tai tarkistetut) IFRS-tilinpäätösstandardit kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltamista koskevan asetuksen[9] kriteerien perusteella. Lisäksi EFRAG tekee kirjanpitoa koskevaa ennakoivaa tutkimustyötä.

Kestävyysraportoinnin osalta EFRAG antaa yritysten kestävyysraportointia koskevan direktiivin[10] mukaisesti komissiolle teknistä neuvontaa laatimalla luonnoksia eurooppalaisiksi kestävyysraportointistandardeiksi (ESRS-standardit) luotettavan ja asianmukaisen menettelyn mukaisesti. Lisäksi EFRAG tukee ESRS-standardien tehokasta täytäntöönpanoa. EFRAG pyrkii laatimaan ESRS-standardiluonnokset niin, että ne olisivat yhteentoimivia muiden kansainvälisten standardien laatijoiden, erityisesti ISSB:n ja Global Report Initiativen (GRI), laatimien standardien kanssa.

EFRAGin hallintoneuvosto vastaa kaikkien teknisten elinten menettelyiden asianmukaisuuden valvonnasta. Tässä tehtävässä sitä tukee menettelyiden asianmukaisuutta valvova komitea (Due Process Committee). Vuonna 2023 EFRAGin tilinpäätösraportointia käsittelevän lautakunnan puheenjohtajana toimi Wolf Klinz, EFRAGin kestävyysraportointia käsittelevän lautakunnan puheenjohtajana Patrick de Cambourg ja EFRAGin hallintoneuvoston puheenjohtajana Hans Buysse.

3.2 TILINPÄÄTÖSRAPORTOINTIA KOSKEVA PILARI

EFRAGin tilinpäätösraportointia koskeva työ perustui vuonna 2023 edelleen suurelta osin IASB:n, IFRICin ja IFRS-säätiön työohjelmaan.

Ennen kuin EFRAG antaa lopullisen hyväksymislausunnon uudesta IFRS-tilinpäätösstandardista tai IASB:n hyväksymistä muutoksista jo olemassa oleviin IFRS-tilinpäätösstandardeihin, EFRAG toimittaa IASB:lle (alustavat) huomautukset ja komissiolle hyväksymislausuntoluonnoksen. Tämä luotettava ja asianmukainen menettely antaa sidosryhmille mahdollisuuden ilmaista näkemyksensä EFRAGin kannoista.

[9] Ks. alaviite 4.

[10] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2022/2464, annettu 14 päivänä joulukuuta 2022, asetuksen (EU) N:o 537/2014, direktiivin 2004/109/EY, direktiivin 2006/43/EY ja direktiivin 2013/34/EU muuttamisesta yritysten kestävyysraportoinnin osalta (EUVL L 322, 16.12.2022, s. 15).

EFRAG antoi vuonna 2023 neljä lopullista hyväksymislausuntoa seuraavista aiheista: muutokset standardin IFRS 16 *Vuokrasopimukset* osaan ”Vuokrasopimusvelat myynnissä ja takaisinvuokrauksessa”, muutokset standardin IAS 1 *Tilinpäätöksen esittäminen* osaan ”Pitkäaikaiset velat, joihin liittyy kovenantti”, muutokset standardin IAS 12 *Tuloverot* osaan ”Kansainvälinen verouudistus – pilari 2:n mallisäännöt” sekä muutokset standardiin IAS 7 *Rahavirtalaskelmat* ja standardin IFRS 7 *Rahoitusinstrumentit: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* osaan ”Tavarantoimittajiin tai palveluntuottajiin liittyvät rahoitusjärjestelyt”. Tammikuussa 2024 annettiin vielä yksi lopullinen hyväksymislausunto muutoksista standardin IAS 21 *Valuuttakurssien muutosten vaikutukset* osaan ”Vaihdettavuuden puute”.

EFRAGin tilinpäätösraportointia käsittelevä lautakunta julkaisi lisäksi viisi huomautusta ja seitsemän palautelausuntoa sekä tutkimuksen muuttuvaa vastiketta koskevasta kirjanpidosta.

EFRAG seurasi tiiviisti myös merkittäviä käynnissä olevia IASB:n hankkeita, joiden odotetaan johtavan EU:n hyväksyntää vaativien IASB-standardien laatimiseen vuonna 2024 tai 2025. Näitä hankkeita ovat muun muassa *Päälaskelmat*, *Tytäryhtiöt ilman julkista tilivelvollisuutta: tilinpäätöksessä esitettävät tiedot* ja *Korkojen sääntelytoimet*. EFRAG järjesti vuoden 2023 aikana laajoja tiedotustoimia ja pyöreän pöydän keskusteluja selvittääkseen, hyödyttäisivätkö kirjanpitokäsittelyt IASB:n mukaan eurooppalaisia tahoja vai olisiko niiden soveltamisessa haasteita ja miltä nämä hyödyt tai haasteet näyttäisivät. EFRAG tiedotti IASB:lle eurooppalaisten sidosryhmien kohtaamista ongelmista.

Akateemisen paneelinsa ja akateemisen verkostonsa avulla EFRAG paransi yhteistyötään akateemisten tahojen kanssa.

3.3 KESTÄVYYSRAPORTOINTIA KOSKEVA PILARI

EFRAG toimitti komissiolle ensimmäiset 12 ESRS-standardiluonnosta 20. marraskuuta 2022. Standardiluonnoksissa käsitellään kattavasti ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyviä asioita, kuten ilmastonmuutosta, luonnon monimuotoisuutta ja ihmisoikeuksia. Sijoittajat ja muut sidosryhmät saavat niistä tietoja, jotka auttavat ymmärtämään investointeihin liittyviä kestävyysriskejä ja -mahdollisuuksia sekä yritysten vaikutuksia ihmisiin ja ympäristöön. Komissio hyväksyi ESRS-standardit 31. heinäkuuta 2023. Asiaankuuluva delegoitu säädös ja liitteet julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 22. joulukuuta 2023 Euroopan parlamentin ja neuvoston suorittaman tarkastelun jälkeen.

Vuonna 2023 EFRAG keskittyi ESRS-standardien täytäntöönpanotyöhön, ja sen tavoitteena oli vähentää yrityksille aiheutuvaa rasitetta. EFRAG perusti kysymyksiä ja vastauksia varten verkkoalustan, jonka kautta yritykset ja muut sidosryhmät voivat saada vastauksia ESRS-standardeja koskeviin teknisiin kysymyksiin. EFRAG julkaisi joulukuussa 2023 kolme luonnosta täytäntöönpano-ohjeiksi yrityksille, jotka laativat kestävyysselvityksensä ESRS-standardien mukaisesti. Ohjeluonnokset kattavat olennaisuuden arvioinnin, arvoketjuraportoinnin sekä tietopisteluettelon.

EFRAG edistyi työssään standardiluonnosten laatimiseksi pk-yrityksiä koskevia raportointistandardeja varten. Vuoden 2024 alussa EFRAG sai käynnistettyä julkiset kuulemiset listatuille pk-yrityksille tarkoitetusta standardiluonnoksesta (josta säädetään yritysten kestävyysraportointia koskevassa direktiivissä) sekä erillisestä vapaaehtoisesta standardista listaamattomille pk-yrityksille. Kun nämä oikeasuhteiset standardit saadaan

valmiiksi, niiden pitäisi auttaa vähentämään pk-yritysten raportointirasitetta. Listattuja pk-yrityksiä koskevilla standardeilla luotaisiin oikeasuhtaiset puitteet pienten liikkeellelaskijoiden raportoinnille, kun taas listaamattomia pk-yrityksiä koskevat standardit auttavat näitä yrityksiä toimittamaan tietoja pankeille tai suuremmille konserneille, joiden arvoketjuun ne kuuluvat.

EFRAG jatkoi lisäksi valmistelutyötään, joka koski alakohtaisten raportointistandardiluonnosten laatimista yritysten kestävyysraportointia koskevassa direktiivissä edellytetyn mukaisesti sekä digitaalisen XBRL-luokitusjärjestelmän perustamista. XBRL-luokitusjärjestelmän avulla yritykset voisivat noudattaa vaatimusta raportoitujen tietojen digitaalisesta merkitsemisestä

EFRAG pyrki edelleen kaikessa työssään varmistamaan, että eurooppalaiset standardit ovat yhteentoimivia kansainvälisten standardien, erityisesti ISSB:n ja GRI:n standardien, kanssa. EFRAG ja IFRS-säätiö julkaisivat 2. toukokuuta 2024 yhteentoimivuutta koskevat ohjeet, jotka havainnollistavat ESRS- ja ISSB-standardien korkeaa yhdenmukaisuustasoa ja sitä, miten yritys voi soveltaa molempia standardeja. Ohjeeseen sisältyy yksityiskohtainen analyysi ilmastoon liittyvien tiedonantojen yhdenmukaistamisesta.

3.4 LÄPINÄKYVYYS JA VASTUUVELVOLLISUUS

3.4.1 LÄPINÄKYVYYTTÄ KOSKEVAT SÄÄNNÖT

EFRAG noudattaa läpinäkyvää, julkista ja oikeudenmukaista menettelyä. EFRAGin asianmukaisella menettelyllä annetaan kaikille eurooppalaisille tahoille mahdollisuus saattaa näkemyksensä EFRAGin tarkasteltavaksi. Menettelyllä varmistetaan, että tilinpäätösmallien ja taloudellisten mallien sekä niitä koskevien näkemysten moninaisuus Euroopassa otetaan huomioon määriteltäessä EFRAGin kantoja erityisesti IFRS-tilinpäätösstandardien hyväksymisen ja ESRS-standardien laatimisen osalta.

Osana oikeudenmukaista menettelyään EFRAG julkaisee alustavia kannanottoja kuulemista varten, tekee kenttäkokeita ja muunlaisia vaikutusanalyyseja, järjestää tiedotustapahtumia ja toteuttaa kyselytutkimuksia, julkaisee tutkimusten tulokset palautelausunnoissa ja julkaisee sitten lopulliset kantansa. EFRAG edistää näyttöön perustuvaa standardointitoimintaa suorittamalla määrällisiä tutkimuksia, joista saadaan tietoa EFRAGin esittämien huomautusten ja hyväksymislausuntojen harkinnan tueksi ja joista on asteittain tulossa yhä tärkeämpi osa EFRAGin tutkimustoimintaa.

EFRAGin tilinpäätösraportointia ja kestävyysraportointia käsittelevien lautakuntien, EFRAGin tilinpäätösraportointia ja kestävyysraportointia käsittelevien teknisten asiantuntijaryhmien sekä EFRAGin standardointielinten neuvoa-antavan foorumin kokoukset ovat julkisia. Esityslistat, esityslistan aiheita koskevat tausta-asiakirjat ja kokousyhteenvedot julkaistaan EFRAGin verkkosivuilla. Kokouksia voi myös seurata verkossa, ja tallenteet ovat verkossa katsottavissa usean kuukauden ajan. EFRAG ylläpitää julkista avoimuusrekisteriä.

3.4.2 EDUSTUS JA VASTUUVELVOLLISUUS

EFRAG pyrkii asianmukaisen maantieteellisen jakauman, eri ammatillisten taustojen edustuksen ja sukupuolten välisen tasapainon toteutumiseen tilinpäätösraportointia ja kestävyysraportointia käsittelevissä lautakunnissa, niihin liittyvissä teknisissä asiantuntijaryhmissä, työryhmissä ja neuvoa-antavissa paneeleissa sekä eurooppalaisen yritysraportointiosaston ohjausryhmässä ja sen hanketyöryhmissä. Tilinpäätösraportointia ja kestävyysraportointia käsittelevissä lautakunnissa ja niiden teknisissä asiantuntijaryhmissä on rajoitettu samaa kansallisuutta edustavien jäsenten määrää. Lisäksi sovelletaan ammatillista taustaa ja sukupuolten tasapuolista edustusta koskevia sääntöjä.

EFRAGin jäsenjärjestöt nimittävät EFRAGin lautakuntien jäsenet.

3.4.3 ETURISTIRIITOJEN ESTÄMINEN

EFRAGilla on eturistiriitoja koskevat toimintaperiaatteet, jotka tukevat sen yleisen edun mukaista toimeksiantoa ja jotka on julkaistu EFRAGin verkkosivustolla[11]. EFRAGin lautakuntien jäsenet ja EFRAGin henkilöstö vahvistavat vuosittain riippumattomuutensa allekirjoittamalla sitä koskevan vakuutuksen.

3.4.4 YHTEYDET EUROOPAN PARLAMENTTIIN JA JÄSENVALTIOIHIN

EFRAG pitää tiiviisti yhteyttä Euroopan parlamentin jäseniin. Kestävyysraportoinnin osalta Euroopan parlamentti on perustanut yhteysryhmän, joka on säännöllisesti yhteydessä EFRAGiin.

EFRAG osallistuu säännöllisesti Euroopan komission tilinpäätöskysymysten sääntelykomitean ja kestävää rahoitusta käsittelevän jäsenvaltioiden asiantuntijaryhmän kokouksiin keskustellakseen jäsenvaltioiden asiantuntijoiden kanssa avoinna olevista kysymyksistä, kuten IFRS-tilinpäätösstandardien hyväksymisestä.

3.5 MONIPUOLISTAMINEN JA TALOUSARVIO

EFRAGin kokonaistalousarvio vuonna 2023 oli 12,3 miljoonaa euroa. Kolmansien osapuolten luontoissuorituksina saatiin arviolta 3,3 miljoonaa euroa. Tämä sisältää EFRAGin tilinpäätösraportointia ja kestävyysraportointia käsittelevien lautakuntien ja näitä aiheita käsittelevien teknisten asiantuntijaryhmien jäsenten työajan (ainoastaan puheenjohtajille maksetaan korvaus) sekä tilapäiset siirrot EFRAGin sihteeristöön.

Vuonna 2023 komissio kasvatti EU:n rahoitusosuutta 4,2 miljoonasta eurosta 6,3 miljoonaan euroon. Tällä katetaan EFRAGin ylimääräiset henkilöstö- ja hallintokustannukset, jotka liittyvät ESRS-standardien seurantatyöhön, kuten yrityksille annettavien täytäntöönpano-ohjeiden laatimiseen ja digitaalisen XBRL-luokitusjärjestelmän kehittämiseen. Toiminta-avustus on jaettu kahteen toimikohtaiseen avustukseen, joista yksi on tarkoitettu tilinpäätösraportointiin (2,0 miljoonaa euroa) ja toinen kestävyysraportointiin (4,3 miljoonaa euroa). Kestävyysraportointitoimien yhteisrahoitusosuus on suurempi. Komissio rahoitti enintään 60 prosenttia EFRAGin tilinpäätösraportointiin liittyvistä hyväksyttävistä

[11] www.efrag.org.

kustannuksista ja enintään 90 prosenttia EFRAGin kestävyysraportointiin liittyvistä hyväksyttävistä kustannuksista. Muita tilinpäätösraportoinnin maksuosuuksia saatiin eurooppalaisilta sidosryhmäorganisaatioilta (0,7 miljoonaa euroa) ja tietyiltä kansallisilta sidosryhmäorganisaatioilta (1,9 miljoonaa euroa).

Kestävyysraportointia eurooppalaiset sidosryhmäorganisaatiot rahoittivat 0,5 miljoonalla eurolla, tietyt kansalliset kestävyysorganisaatiot 0,9 miljoonalla eurolla ja kansalaisjärjestöt 0,2 miljoonalla eurolla.

4 PIOB

4.1 HALLINTO

PIOB on maailmanlaajuinen riippumaton valvontaelin, joka valvoo kansainvälisten tilintarkastus-, varmennus- ja eettisten standardien laadintaprosessia. Kyseisten standardien laatimisesta vastaavat kansainväliset standardointielimet: kansainvälinen tilintarkastus- ja varmennusstandardilautakunta (IAASB) ja kansainvälinen eettisiä tilintarkastusstandardeja käsittelevä lautakunta (IESBA). PIOBin päätehtävänä on varmistaa, että IAASB ja IESBA soveltavat standardeja ja strategioita kehittäessään asianmukaisia menettelyjä, jotka ovat julkisen edun kehyksen mukaisia. Vuodesta 2022 lähtien PIOB on ollut vastuussa IAASB:n ja IESBAn jäsenten valinnasta ja nimeämisestä.

Valvontaryhmä[12], jonka jäsen komissio on, valvoo PIOBin yleisen edun mukaisen toimeksiannon toteuttamista. Erityistä huomiota kiinnitetään PIOBin valvontatehtävään standardointiprosessissa. Valvontaryhmä nimittää PIOBin kymmenen jäsentä (lukuun ottamatta puheenjohtajaa, jonka IOSCO nimittää).

4.2 TOIMINTA

Kestävyys oli vuoden 2023 toiminnan kantavia teemoja. Muita käsiteltyjä aiheita olivat tilintarkastajien vastuun lisääminen petosten osalta, toiminnan jatkuvuutta koskevat parannukset, oikeasuhteinen tilintarkastusstandardi yksinkertaisemmille yhteisöille ja käyttäytymisen muutokset uuteen eettiseen standardiin perustuvassa verosuunnittelussa.

PIOB valitsi useita uusia IESBAn ja IAASB:n jäseniä, minkä seurauksena jäsenkierto oli suurempaa kuin vuosiin. Tämä oli merkittävä edistysaskel valvontaryhmän vuonna 2020 antamien suositusten noudattamisessa. Valvontaryhmä suositteli, että molemmat lautakunnat koostuisivat useiden sidosryhmien edustajista.

PIOB valitsi jäsenet uuteen sidosryhmien neuvoa-antavaan ryhmään, jonka tehtävänä on antaa IESBAlle ja IAASB:lle usean sidosryhmän näkökulmia edustavaa strategista neuvontaa niiden strategioista, työsuunnitelman painopisteistä ja hankkeista. Ryhmä perustetiin 6. helmikuuta 2024.

Toukokuun 31. päivänä 2024 PIOB julkaisi 19. julkisen kertomuksensa[13], jossa esitetään kattava katsaus PIOBin toiminnasta vuonna 2023.

[12] Valvontaryhmä (iosco.org).
[13] https://ipiob.org/.

4.3 RAHOITUKSEN MONIPUOLISTAMINEN

Vuonna 2023 PIOBin tulot olivat 2 296 552 euroa. PIOB vastaanotti 17 rahamääräistä suoritusta. Kansainvälinen tilintarkastajaliitto (IFAC) oli edelleen PIOBin suurin rahoittaja, mutta IFACin rahoitusosuus pieneni 1 392 754 eurosta (63,56 %) vuonna 2022 yhteensä 950 000 euroon (41,37 %) vuonna 2023. Tämä on linjassa valvontaryhmän suosituksen kanssa, jonka mukaan on vähennettävä tilintarkastuksen standardointijärjestelmän riippuvuutta tilintarkastusalasta. Komissio oli edelleen PIOBin toiseksi suurin rahoittaja, ja sen rahoitusosuus oli 350 000 euroa (15,24 %). Seuraavaksi suurimpia rahoittajia olivat Yhdysvaltain arvopaperi- ja pörssikomitea (200 000 Yhdysvaltain dollaria) kansainvälinen arvopaperimarkkinavalvojien yhteisö (IOSCO) (150 000 euroa) ja International Foundation for Ethics and Audit (IFEA) (130 000 Yhdysvaltain dollaria). PIOB toimii Espanjan hallituksen tarjoamissa tiloissa, joiden arvo oli 192 659 euroa.[14]

PIOB ja valvontaryhmä pyrkivät jatkuvasti etsimään uusia rahoittajia ja laajentamaan PIOBin rahoituspohjaa, samalla kun IFACin rahoitusosuutta edelleen vähennetään.

5 PÄÄTELMÄT

EU on jo vuosien ajan rahoittanut IFRS-säätiötä, EFRAGia ja PIOBia. EU:n jatkuva tuki (niin taloudellinen kuin poliittinen) on ollut välttämätöntä näiden organisaatioiden toiminnalle ja mahdollistanut niiden yleisen edun mukaisten tehtävien suorittamisen. Näin on osaltaan edistetty korkealaatuisia kirjanpito- ja tilintarkastusstandardeja. Vuonna 2023 suurin osa rahoituksesta kohdennettiin EFRAGille ESRS-standardien laatimisen tukemiseksi.

[14] Kaikki rahoitusosuudet luetellaan PIOBin vuosikertomuksessa (s. 78).